

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. D. Ioannis Ivsti Lanspergii, Natione Bavari, Illvminati Ac Religiosissimi viri, Carthusiae Coloniensis ante annos centum Vicarii, & Magistri Nouitiorum laudatissimi Opera

In Qvinque Tomos Distributa, à mendis expurgata, veteri integritati
restituta, & indicibus locupletata

In Passionem D.N. Iesv Christi Homeliae quinquaginta sex, Theoremata
viginti octo, totidemque sermones. In Monotesseron Praeterea Eivsdem
Passionis Dominicae, iuxta Euangelistarum & historiae fidem, Elucidatio.
Conciones ad Haec Paraeneticae in praecipuis anni & Sanctorum
festiuitatibus habitae

Landsberg, Johannes Justus

Coloniae Agrippinae, Anno M.DC.XXVIII

Quantæ fuerit misericordiæ Deum incarnari & de virginitate humilitateque
admirabili beatæ virginis Mariæ. Sermo II.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47113](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47113)

Quantē fuerit misericordiā Deum incarnari, & de virginitate im-
mutatēq; admirabili beatę Virginis Marię.

Sermo II.

Recordatus est misericordię suę. Lucę I. Verba sunt hæc charissimi fratres benedictę virginis & dignissimę matris, Deum in utero habentę Marię, Quamquam omnipotens Deus fratres mei æque iustus vt misericors, vt ranque, scilicet & iustitiam & misericordiam, ita administrat, vt neutram deserat, ita temperet, vt nec sine misericordia iustus, nec absque iustitia sit misericors: ante tamen sui incarnationem veluti misericordię oblitus videbatur solam administrare iustitiam, quando humanum genus, in primo omnium parente vitiatum, à terrestri paradiso eiecit, à celesti regione prohibuit, in exilium huius miserię proscrispsit, & vltra quinque annorum millia releuare distulit, aded vt ne fidelissimos quidem amicos medio hoc tempore, alio quã ad inferorum lymbum relegaret. Illa, inquam, generalis sententię seueritas, qua humani generis redemptionem differbat quādoque exhibendam, tamen non sine dispensatione erat misericordię, non tamen misericordię tunc sentiebatur ab ijs, qui miseriam tolerabant. Sentiebant nimirum iustitia, at misericordię quamuis non aberat, non elucebat. Nam quod misericordiam tam saepe promisit, quod tam crebro pro misericordiā clamatum fuit, quid aliud indicat, quã sub rigore eos ingemuisse iustitię. Crebro illam promisit, diu expectata est, hodie verò primum vberimē super genus nostrum effusa. Hodie namque opus nostrę redemptionis est inchoatum. Hodie Deus homo factus est. Hodie naturę nostrę natura diuinę in vnam personam est copulata, & perinde reconciliata. Hodie portę misericordiarum Domini reueratę sunt. Hodie cęli catharactę apertę sunt, & descendit misericordię, non modo sicut pluuia in vellus, sed etiam sicut stillantia super terram. Hoc beatę Marię in semetipsa experta, exultans spiritus, Recordatus est (inquit) misericordię suę. Quid fecerit erogando misericordiam Deus, Lucas nobis enunciat, dicens: Missus est angelus Gabriel ad virginem vnam sine dilectione quamlibet, non leuiter aut fortuito inuentam, sed ab æterno electam, supra quinque millia annorum desideratam, expectatā, quęritam, nunc inuentam, ornatam omnibus præciosissimis donis omnium gratiarum & virtutum, fragrantem suauissimo odore in conspectu Dei: sicut nardus sicut balsamum, sicut cynamomum, sicut myrrha electa, sicut malum puniceum, & omnipotentem Deum maximum in sui amorem suo decore alliceret, aded vt oblitus Deus irę suę, immemor vindictę, iam secdus inire ceperet, non solum cum ipsa, sed etiam per ipsam cum vniuerso genere humano perpetuę reconciliationis. Hoc modo, vt naturam nostram humanę diuinę in vnam personam vnione inseparabili copularet, fieretque vt filius Dei vnicus simul esset & virginis vnigenitus.

Cum hæc igitur beatissima Virgo immaculata, candida, rubicunda, electa ex milibus. (Candida, inquam, velut lilium per virginalem innocentiam, rubicunda, vt rosa per ardentem charitatem, electa non ex milibus ista-
tuta

tum, sed ex vniuersitate omnium creaturarum, etiam propter eximiam eius humilitatem) sic rutilaret in conspectu Domini, sic gratissima oculis eius esset: vocauit angelum non quemlibet, sed vnum ex principibus Gabrielem (vt pro maxima causa ad magnam dominam, & immensi regis praestans & praeclarus esset nuncius) hanc aut familia (si coniungere licet) dicens: En Gabriel videbhe virginem illam, cuius suauissimus odor deuotionis ad nos fragrans ascendit: Vides virginem, cuius ad nos amor rutilat? cuius decor, cuius puritas, cuius humilitas sic nos allicit? cuius pietas trahit? Vides puellam omnium virtutum pulchritudine venustatam? Videsne modo paradysum voluptatis quam plantauimus a principio? Cernisne fontem pietatis quo irrigabitur omnis terra? Videsne sacrarium dignum diuinitatis mex habitaculum? En hortum conclusum, fontem signatum, rubum Mosis, virgam Aaron, Ge-

deonis vellus, arcam testamenti, portam Ezechielis clausam: & vt simul omnia complectar, virginem, in quam omnia oracula meorum prophetarum sunt compromissa, in qua cunctorum vaticinia complenda *Hanc amauit, hanc exquisiuit*, huius decorem concupiui, *hanc proposui mihi sponsam accipere, amator formae illius*, vt vnigenitus meus, idem sit & vnigenitus eius, & spiritus meus habitator in ea fecundus. *Ero enim quasi ros, & Israel germinabit quasi lilium.* Curre ergo cito & ex nobis eam saluta, plenam gratia praedica, in finem nostrum consilium, & exquire eius consensum.

Confestim igitur ad eam descendens angelus, inuenit (vt semper) solitariam, vt pote in cella se continentem, tacentem, & in contemplatione leuantem se supra se. Quapropter ad illam ingressus ait: *Aue gratia plena, dominus tecum, benedicta tu in mulieribus.* Non statui totum Euangelium, id est, omnia verba & responsiones Virginis exponendo percurrere, sed hoc tantum monuisse sufficiat, ex responsione Virginis duas praclaras (praetermissis ceteris) elucere virtutes, virginitatem scilicet & humilitatem, quibus dignam sese, vt mater Dei fieret, exhibuit.

Et primo quidem, quanto virginitatis amore fragrarit, quanto zelo custodierit, vel inde notum est, vt ne altissimi quidem mater fore absque formidine consenserit amittendae virginitatis. Sollicita nanque mox vt audivit de filij conceptu, pro sua integritate interrogat, dicens: *Quomodo fiet istud, quoniam virum non cognosco?* id est, non cognoscere propono. Mater quidem filij tanti fieri non abnuo, at virginitatem ne amittam, sollicita quare: fecunditatem opto, at carnis integritatem praefero. Considerate fratres, virginitatem tunc Maria praetulit coniugali fecunditati, quando illa apud homines esset opprobrio, hanc honori. In veteri nanque testamento dum omnes populum cultumque vnus Dei, qui in solo populo Iudaico vigebat, augere cuperent, dum omnes Christum ex sua stirpe nasciturum sperarent, nemo suo stemmati non consulebat, nemo liberos non optabat, atque ideo minoris gloriae ducebatur, esse virginem quam fecundam. Quandoquidem virginitas carnis habet sterilitatem & stirpis abscondit propaginem, Quare tunc non erat in precio virginitas, quippe cuius adhuc splendor ignorabatur, & idcirco nec quaerebatur huius margaritae pulchritudo. Soli Mariae hoc privilegium (vt multa alia) seruabatur, vt noua & singularis virgo, noui filij noua mater, nouam suo exemplo nobis praedicaret virtutem, tantoque nobis plus place-

Gen. 2.

Cant. 4.

Exod. 3.

Num. 9.

Iudic. 6.

Num. 14.

Ezech. 44.

Sap. 8.

Ofec. 14.

Tren. 3.

Luc. 1.

Virtutes duae

quibus Ma-

ria digna

fieri esse

mater Dei,

quae sunt.

Virginitas

cur in veteri

testamento

non fuerit

in magno

precio ha-

bita.

ret

Virginitas
Mariæ quã-
ta sit laude
digna.

Matt. 19.
Apoc. 14.

Gen. 1. 9.

4. Reg. 2.

Eccle. 31.

Iudic. 11.

Humilitas
Mariæ vir-
ginis quãta

ret virginitas, quanto excellentior erat, quã illam prima cum voto docuit. Prima namque beata Maria Deo vouit virginitatem, & parum de hominum opinione curauit. Siquidem malebat Deo cum puritate mentis, sanctimoniam integritatemque offerre corporis, quã de corruptione carnis, propagatione nepotulorum gloriari. Neque enim dignam se aestimabat, ut de illa carne Messias nasceretur, nisi cœlitus in matrem ascita fuisset. Proinde quanta sit laude eius virginitas digna, perpendite. Nullum adhuc præceptum, nullum ex scripturis acceperat consilium, nullum viderat Deo deuota virginitatis exemplum, aced vt populo Dei cœu in suetum ritum summus pontifex (vt Virginis votum didicerat) inducere trepidaret, remque diuino oraculo dignam duceret. Quid moror? Nondum prædicatum erat, felices cunctos qui se castrant propter regnum Dei, nec scriptum, virginitatem fore rem esse angelorum. Nondum legerat Maria, virgines empras ex omnibus primitijs Deo & agno, sequi etiam agnum quocumque ierit, & cantare singulare canticum alijs ignotum. Quin potius legerat: *Crescite & multiplicamini. Et maledicta sterili, quæ non parit.* &c. Et tamen castitatis amatrix malebat posteritatis gloria & fecunditate priuari, quam vel libidine pollui, vel concupiscentia vitari. Sciebat (nimirum Spiritu sancto edocta) maledictionem hanc sibi non obesse apud Deum, cui semper placuit castitas, nã & Helias virgo raptus est in cœlum, tamen crescente adhuc mundo virginitatis præconium in scripturis taceatur. Infœcunditatis igitur hoc qualecunque apud homines opprobrium subire prælegit, quam dispendium virginitatis, quam licet sanctè & pudicè coniugio commutare potuisset.

Agedum, si beatos prædicamus eos, qui cum potuissent transgredi, non sunt transgressi, & facere mala, & non fecerunt, quam felix, quam beata censenda es benedicta inter mulieres, quæ minori bono possibito, summa & optima quæque amplecteris, nouam & angelicam virtutem inducis confusione contempta? In quo certè vna virginitate humilitatem contempsisti. Eia vtram in te plus mirabimur, felicissima mulier? Laudabilis plane virginitas quam Deo dedicasti, nullo aliarum mulierum exemplo ad hanc imitata, neque scripturis, sed Spiritu sancto instituta. Longe aliter cogitasti quæ filia Iephte, quæ virginitatem suam aliquot diebus fleuit: vt pote sine fructu, sine fructu, absque posteritate, & quæ Dei populum non auxerat, mortura. Nam carnis sterilitatem vt spiritu esses fecunda, non admodum curasti. Quia ergo pro castitate fortiter egisti, quia virginitatem angelicæ puritatis prætulisti, non solum sterilitatis carebis opprobrio, sed benedicta etiam præ omnibus mulieribus habebis fructum, qui melior & nobilior est omnibus filijs mundi. Siquidem dabit tibi Dominus Deus tuus honorem matris & seruabit gaudium virginitatis, vt neque sterilitas neque corruptio recuset. *Nam quod nascetur ex te sanctum, vocabitur filius Dei.* At humilitas tua quantum ædificat. Cum cæteræ omnes mulieres ex se sperarent Christum: sola tu nil tale de te cogitabas, æstimas pro maximo tibi munere euenisse, si vel ancilla eius quæ paritura erat Christum, esse mereris. Quæ ppter citra mandatum diuinitus acceptum renuebas viro desponsari, despõsata verò nec volebas concipi. Deinde salutata ab angelo, cum gratia plenam & benedictam te inter mulieres audires, turbata humilitas tua expauit, nil tale de se aestimans. Petita

subite

subinde in matrem altissimi, cum pro tui laude, & pro tanta gratia etiam ver-
cunda erubisses, confensisti quidem: nihil tamen inde elata, nec ab humilica-
te deflectens priori, in ancillam te obtulisti: quam etiam tandem gestans Deum
in utero, non tam nominasti quam exhibuisti, seruiens cognatae tuae mensi-
bus tribus, Merito igitur respexit Deus humilitatem huius ancillae suae, re-
cordatus suae misericordiae. Quam nobis per orationes tuas dulcissima Virgo
concedat Iesus Christus filius tuus Dominus noster in aeternum benedictus,
Amen.

IN EADEM SOLENNITATE.

De benedictionibus beatae Mariae, & de nostra captivitate.

Sermo III.

Benedixisti Domine terram tuam, auertisti captiuitatem Iacob. Psa. LXXXIV.
Die hunc charissimi fratres facit nobis venerabile & Dei incarnatio &
Christi passio, & nostri ab aeterna morte redemptio. His namque & alijs
multis preclaris haec dies celebrior facta est. Terram hanc charissimi fratres,
quae singulariter Domini terra dicitur, cum ait: *Benedixisti Domine terram tu-*
am, non aliam intelligimus quam beatissimam virginem Dei matrem Mari-
am, quae ex virginitate cum esset sterilis, ut integritate manente fieret fecun-
da, non aliter atque Domini benedictione culta est, ut germinaret Saluator, &
haud secus, quam seruatione cordis atque voluntatis consensu aperta est. I-
taque *benedixisti Domine terram tuam*, quae concepit sine tactu fecunda, sine
femine paritura. Benedixisti, obumbrasti, implesti. *Et terra iam nostra dabit*
fructum suum. Eadem est terra haec quae est & tua & nostra: Tua, quia te fructum
suum singularem, benedictum, preciosum & genuit & aluit. Nostra vero,
quia fructum suum, hoc est, te nobis in salutem & in utilitatem nostram do-
nauit. Siquidem nobis es natus, nobis es datus ex intacta virgine. Et hoc iure
ipsa etiam terra est nostra, quippe quae te nobis genuit. *Benedixisti Domi-*
ne terram tuam. Ut occasio iuuenibus nostris fratribus detur deuotionis aut
exercitij alicuius spiritualis, atque dicentibus angelicam salutationem ad haec
verba, *Benedicta tu in mulieribus*, pium aliquid in mentem veniat, dicamus
quomodo beatissimam virginem Mariam Dominus benedixerit. Sunt autem
benedictiones haec praeminentiae quaedam singulares. Benedixit igitur Mariam
Domunus primo in sua aeterna praedestinatione, quia elegit eam, non modo
ut ipsa salutem consequeretur, sed per quam totum quoque mundum patri
reconciliaret: Cuius dulcedine peccatores attraheret, cuius pietate interueni-
ente desperatis innumeris fiduciam, afflictis consolationem, captiuis libera-
tionem, perditis, salutem omnibus denique afflictis atque egentibus gratiam
& consolationem praestaret. Benedixit eam in conceptione, quia singulari
gratiae dono praecunctis mortalibus ab omni eam peccato praeseruauit. Benedi-
xit eam in sanctitatis excellentia, quia non modo hominibus, verum etiam
angelis excellentia sanctitatis fecit praestantior, implens eam omnige-
na gratiarum ac virtutum plenitudine: tanta videlicet, quanta creatura posset
vlla suscipere. Nam cum (teste D. Hieron.) caeteris per partes gratia data sit
sanctitatis, Mariae totam se infudit gratiae plenitudo. Benedixit eam in nati-

Luc. 1.

Esaia 45.

Psal 84.

Esaia 9.

Benedictio-
nes Mariae
multiplices.

Hieron.

Bbb

uitate,